

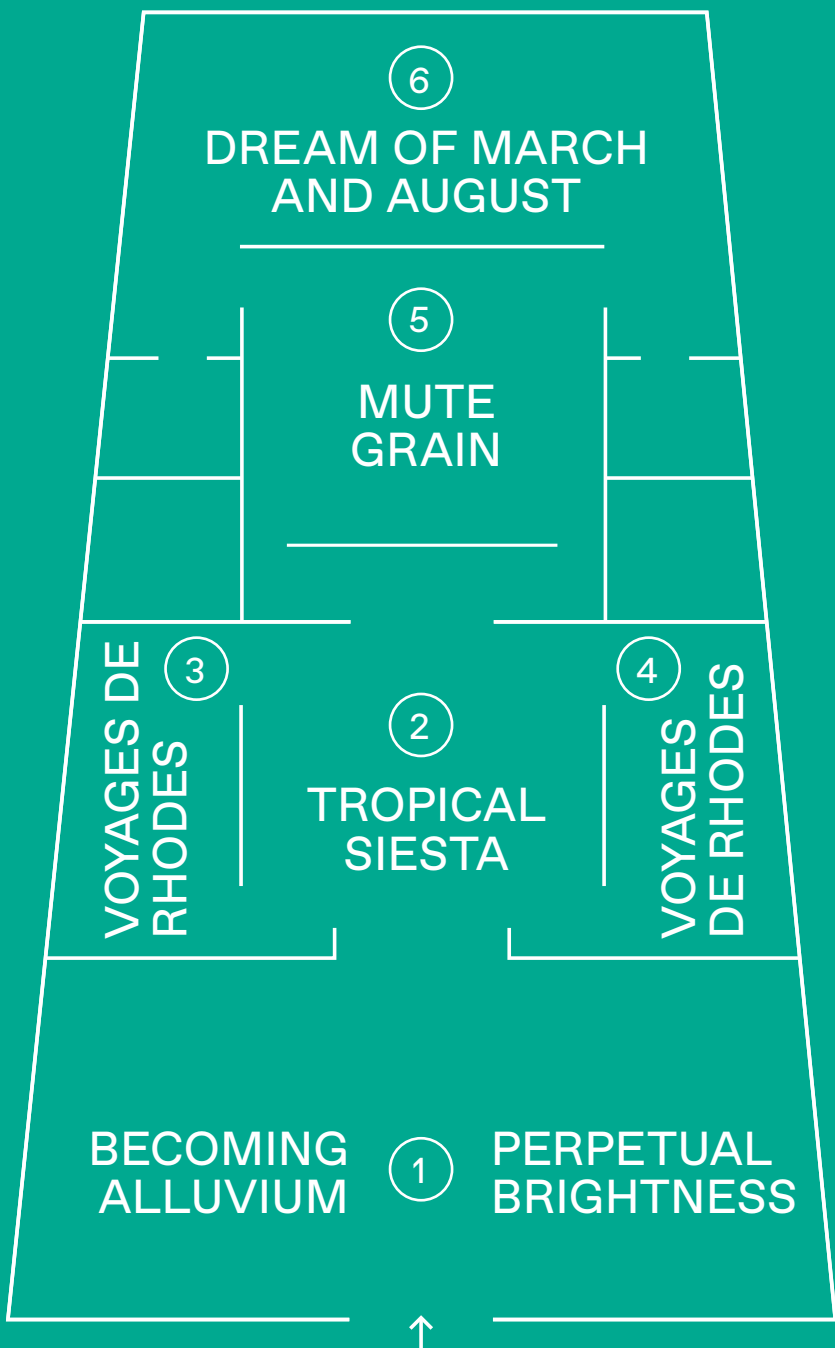
WIELS

**THAO
NGUYEN
PHAN**

**MONSOON
MELODY**

01.02 – 16.08.2020

+1

INTRODUCTION

Monsoon Melody [Moessonmelodie], een trilogie van Thao Nguyen Phan, omvat de video's *Tropical Siesta* [Tropische siësta] (2017), *Mute Grain* [Zwijgend graan] (2019) en *Becoming Alluvium* [Alluvium worden] (2019). Op poëtische wijze benaderen de drie video-installaties urgente kwesties zoals voedselzekerheid en onze verantwoordelijkheid voor het milieu. Bij elke film hoort een reeks schilderijen waarvan de dromerige beeldtaal volksverhalen of sprookjes lijkt op te roepen en tegelijk wordt ondergraven door de suggestie van geweld.

Phan put uit de rijke en turbulente geschiedenis van haar geboorteland Vietnam. Haar werk overstijgt het louter historische perspectief en integreert ook haar literaire en taalkundige interesses. Door verhalen te vertellen en de officiële en de onofficiële geschiedenis te vermengen gaat ze in tegen wat ze als politiek geheugenverlies bestempelt. Ze onthult wat werd vergeten en presenteert tegelijk een van schoonheid doordrenkt alternatief voor de huidige werkelijkheid.

Phans hoofdrolspelers zijn vaak kinderen en een groot deel van wat ze filmt is geïmproviseerd. In *Tropical Siesta* gaf ze rollen aan haar neven en nichten en hun burens. "Ze lieten me veel van hun speelplekken zien en aan de hand van hun dagelijkse activiteiten ontwikkelde ik het scenario. Soms hoefde ik hen enkel maar te volgen om de magie te doen ontstaan." Net zoals haar mentor Joan Jonas gunt Phan zichzelf veel speelruimte en hanteert ze met voorliefde een visuele taal die als naïef of sentimenteel kan worden ervaren. Phan omarmt sentimentaliteit echter in haar oorspronkelijke betekenis: ze vertrouwt erop dat gevoelens naar de waarheid leiden.

Het werken met deze plattelandskinderen heeft haar visie op haar werk en op de wereld veranderd: "Vietnam maakt een snelle economische groei door. Dat zorgt voor aanzienlijke aantasting van het milieu en een enorme kloof tussen rijk en arm (ook al zijn we officieel socialistisch). Dat sociale onrecht moet iedereen met een ziel boos maken. Ik ben verdrietig om het soort opvoeding dat deze kinderen krijgen en ik bewonder hun vermogen om in elke situatie zuiver en gelukkig te zijn. Het stemt me triest dat men in de ontwikkeling van het land de mensen op het platteland vergeten is. Voor mij is het prachtige Vietnamese platteland een landschap van verborgen trauma. De kinderen hebben me geleerd om de poëzie van het alledaagse te respecteren, de kostbaarheid van het leven. Daar kan ik alleen maar dankbaar voor zijn."

CURATOREN: ZOË GRAY (WIELS) & HILDE TEERLINCK (HAN NEFKENS FOUNDATION) Tekst: Zoë Gray. Alle citaten van de kunstenaar komen uit het begeleidende boek *Monsoon Melody*.

ZAAL 1

BECOMING ALLUVIUM & PERPETUAL BRIGHTNESS

Becoming Alluvium

2019

Single-channel colour video*

Perpetual Brightness

2019-ongoing

Watercolour on silk, Vietnamese
lacquer on wood (pigment,
lacquer, eggshell, silver leaf)

Made in collaboration with

Truong Cong Tung

Individual painting:

Delta (from Perpetual Brightness series)

2020

Vietnamese lacquer, pigment, silver and
gold leaf on wood

Made in collaboration with

Truong Cong Tung

* vertalingen beschikbaar aan
het einde van deze gids

Becoming Alluvium is Phans recentste film waarin ze haar onderzoek voortzet naar de Mekong en de culturen die de rivier voedt. Door middel van allegorieën verkent de film de ecologische en sociale veranderingen die worden veroorzaakt door de expansie van de landbouw, door overbevising en door de economische migratie van boeren naar stedelijke gebieden. “De Mekong-beschaving kun je samenvatten in materiële termen – de rivier van de natte rijstcultuur – en in spirituele termen – de rivier van het boeddhisme”, legt Phan uit. “Maar terwijl Boeddha mededogen en mindfulness bijbracht, ervaart het land waar de Mekong doorheen stroomt in werkelijkheid extreme turbulentie en conflicten. [...] In de jongste decennia heeft de mens zo sterk op de rivier ingegrepen dat het de aard van haar stroming en het lot van de bewoners voorgoed heeft veranderd.”

Hoewel Phans film een niet-chronologische narratieve en associatieve logica heeft, kan hij toch worden onderverdeeld in drie hoofdstukken. Het eerste opent met een citaat uit *De hovenier*, dat de Indische dichter Rabindranath Tagore in 1913 publiceerde. Het citaat verwoordt de eenheid van het menselijke en het natuurlijke universum. De film vertelt hoe de ineenstorting van een dam stroomafwaarts de dood van veel dorpingen veroorzaakte, onder wie ook twee tienerbroers. “Ze verzoenen zich met elkaar in een volgend leven, waarin de oudste broer reïncarneert als de Irrawaddydolfijn en zijn kleine broer als de waterhyacint,” zegt Phan. “Allebei zijn ze iconisch: de Irrawaddydolfijn is een geliefde vis van de Mekong en de waterhyacint is een beruchte invasieve plant.” Het werk getuigt van haar geloof in het bewegende beeld als een ‘cascade van reïncarnaties’ en verraadt de invloed van haar opvoeding in een traditioneel Vietnamees gezin, waar boeddhisme, taoïsme en confucianisme samengaan met een waaier van lokale godheden.

Het tweede hoofdstuk combineert beelden van mensen die de Mekong afvaren met een voice-over die voorleest uit *L'amant* [De minnaar] van de Franse schrijfster Marguerite Duras. Deze in 1984 gepubliceerde autobiografische roman is het coming-of-ageverhaal van Duras in het Franse Indochina (het huidige Vietnam). In zijn beeldtaal is dit hoofdstuk van Phans film het meest documentair van inslag, al verweeft de lyrische toon het epische met het alledaagse. Zo combineert ze beelden van bergen vuilnis met reflecties over afval uit *Le città invisibili* [De onzichtbare steden], een roman uit 1972 van de Italiaanse schrijver Italo Calvino. Door zulke schrijvers te citeren boort Phan de rijke literaire traditie aan van filosofisch getinte reisverhalen en verzonnen of (al dan niet verkeerd) herinnerde verhalen over verre landen.

Het laatste hoofdstuk vertelt een Khmer-volksverhaal over een prinses die erop aandringt dat de mens de schoonheid van de natuur zou herscheppen – in dit geval door sieraden te maken die net zo mooi zijn als de ochtenddauw. Het verhaal wordt verteld door middel van Phans geanimeerde illustraties, waarin ze haar hoofdpersonages – samen met prachtige voorbeelden van flora en fauna – over 19e-eeuwse gravures heen schildert. Die prenten zijn illustraties van de Franse ontdekkingsreiziger Louis Delaporte, die deel uitmaakte van een expeditie naar de bronnen van de Mekong. Phan bewerkt de beelden van Delaporte en voegt er verschillende personages zonder hoofd aan toe. Daarvoor liet ze zich inspireren door de onthoofde Khmer-beelden die ze in het Parijse Musée Guimet had gezien, zeldzame en eeuwenoude sculpturen die werden ‘gered’ doordat de koloniserende macht ze had weggenomen.

Perpetual Brightness [Eeuwigdurende schittering]: dat is de titel die Phan de bijbehorende schilderijen meegeeft. Ze greep ervoor terug naar de traditionele technieken die ze tijdens haar opleiding in Ho Chi Minhstad had geleerd. De kamerscherm-structuur waarin de schilderijen worden gepresenteerd verwijst naar een gelakt scherm van de modernistische ontwerper Eileen Gray. Maar, zoals Phan uitlegt, “anders dan Grays puristische gelakte schermen is *Perpetual Brightness* doordrenkt van allegorie, zowel in het onderwerp als in de uitvoering. Het scherm is tweezijdig: de ene kant toont een gefragmenteerde kaart van de ‘Rivier van de Negen Draken’ [...] waarvoor de Vietnamese lakschildertechniek werd gebruikt. De rivier werd ingelegd met eierschalen en bladzilver.” Aan de andere zijde is op zijden panelen een rouwceremonie weergegeven waarin de geesten van gestrande walvissen worden vereerd, een ritueel van vissers langs de Vietnamese kust. Phan gaat dieper in op het verband tussen haar onderwerp en het door haar gekozen medium: “*Perpetual Brightness* bekritiseert het verlangen naar fysieke schittering, de schittering van elektriciteitsconsumptie en het dollarbillet. Lak- en zijdeschilderkunst [...] hebben water nodig om als medium te kunnen fungeren. Lakverf kan alleen drogen in een relatief vochtige atmosfeer, de verf wordt vervolgens onder stromend water weggeschuurd om de gelaagdheid van de verf bloot te leggen; elk gelakt paneel wordt zo een archeologische vindplaats. Net zo absorbeert de zijde het verfpigment door elke verflaag weg te wassen. Het palet dat voor de lak gebruikt wordt, is volledig natuurlijk: aarde, steen, lakboomsap, bladgoud en -zilver en eierschalen. Het proces lijkt op dat van de Mekongrivier, die alluvium en sediment naar de delta brengt en de onzuiverheden van chemicaliën en industriële activiteiten wegspoelt.”

ZALEN 2 - 4

TROPICAL SIESTA & VOYAGES DE RHODES

Tropical Siesta

2017

Double-channel video, colour *

Voyages de Rhodes

2014-2017

Watercolour on found book pages

* vertalingen beschikbaar aan
het einde van deze gids

Tropical Siesta vindt plaats in een alternatieve versie van het huidige Vietnam, een versie waarin iedereen boer is. Twee 17e-eeuwse teksten van de Franse jezuïet Alexandre de Rhodes worden als lens gebruikt om de kolonisering, de representatie en de talen van Vietnam te onderzoeken: *Geschiedenis van het Koninkrijk Tonkin* (1650) en *Rhodes van Vietnam: de reizen en missies van pater Alexandre de Rhodes in China en andere koninkrijken van de Oriënt* (1653). Die teksten behoren tot de vroegste Europese publicaties over het leven in de regio. Rhodes is echter het meest bekend om zijn standaardisatie van het geschreven Vietnamees in het Romeinse alfabet, een standaard die hij in 1651 vastlegde in een Vietnamees-Portugees-Latijns woordenboek.

Phans idee voor *Tropical Siesta* kreeg vorm in 2016, toen ze elke zomer enkele maanden begon door te brengen in een afgelegen dorp in de provincie Gia Lai, in de centrale hooglanden van Vietnam. “Het dorp dat zo vredig leek, werd geteisterd door politieke onrust en milieuschade: het leed onder ontbossing, armoede en de intensieve en allesbehalve duurzame teelt van rubber, koffie en peper. Het dorp heeft een ingewikkelde migratiegeschiedenis sinds de Viet (Kinh) [de grootste etnische groep van de Vietnamese bevolking] zich onder de inheemse gemeenschap (de Jrai) kwam mengen. Zowel de Jrai als de Viet gebruiken een schrift dat door missionarissen werd ontwikkeld en gebruikmaakt van het Romeinse alfabet. Dat geromaniseerde Vietnamees is het officiële schrift van Vietnam, terwijl het schrift van de Jrai alleen wordt onderwezen in de kerk – de meeste Jrai zijn immers protestant of katholiek. Ik besepte dat niemand dit complexe verhaal beter kon weergeven dan schoolkinderen die hun eerste schrijfstappen zetten.”

“De boeken van Rhodes zijn de enige teksten die de kinderen bestuderen”, vertellen de ondertitels. “De kinderen vervormen en bewerken de inhoud van de verhalen volgens hun eigen interesses. Met deze verzonnen realiteit vrolijken ze hun alledaagse leven als boerenkinderen op.” De kinderspelletjes hebben altijd een sinistere ondertoon en Phans filmische beelden roepen journalistieke foto’s op, met name de intussen iconische beelden van de Vietnamoorlog, maar ook beelden van recentere conflicten of van de aanhoudende vluchtelingencrisis.

Ook de bijbehorende reeks van schilderijen verbeeldt de droomachtige wereld van de speelse en tegelijk ook sinistere scènes die de kinderen nabootsen. Gedrukte pagina’s uit de boeken van Rhodes worden de fysieke drager van Phans beeldtaal. Haar schilderijen illustreren de tekst niet, maar openen een dialoog tussen verschillende werkelijkheidslagen: het Vietnamese landschap en zijn gebruiken zoals die door een koloniale missionaris werden gedocumenteerd. Onder Frans koloniaal bewind nam Vietnam het door Rhodes gecodificeerde geromaniseerde alfabet over en werd het Chinese schrift gaandeweg terzijde geschoven. Door beelden over de tekst heen te leggen roept Phan meteen ook de veelheid aan stemmen, media en standpunten op die in het schrijven (en uitwissen) van de geschiedenis samenkomen.

ZALEN 5 - 6

MUTE GRAIN & DREAM OF MARCH AND AUGUST

Mute Grain

2019

Three-channel video, black and white, 15 mins,
45 seconds

Audio in Vietnamese with English subtitles*

Dream of March and August

2018-

Watercolours on silk, framed, dimensions
variable

* vertalingen beschikbaar aan
het einde van deze gids

Mute Grain is een zwart-wit film op drie schermen. Phan beschrijft hem als “een slaapliedje gewijd aan het verlies van levens, aan de scheiding tussen de levenden en de doden die zich niet met elkaar kunnen verzoenen, gescheiden als ze zijn door de tragedie van oorlog en hongersnood.” Ze combineert video, geluid, schilderkunst, installatie en archiefmateriaal om over een gebeurtenis te vertellen waarover zelden wordt gesproken: de hongersnood van 1945 tijdens de Japanse bezetting van Frans Indochina, die naar wordt aangenomen aan meer dan twee miljoen Vietnamezen het leven heeft gekost. Met deze nauwgezette historische casestudy onderzoekt Phan actuele vragen over voedselonzekerheid en door de mens veroorzaakte schaarste. De ondertitels beschrijven de gevolgen van de hongersnood, brutaal en laconiek, maar de beelden laten overvloed zien. We zien close-ups van handen die een traditionele hoed weven, een kom rijst eten, een koeienhuid strelen, een korenaar borstelen. Van die handelingen en texturen is ook het geluid afkomstig, de sensuele tegenhanger van het grimmige verhaal.

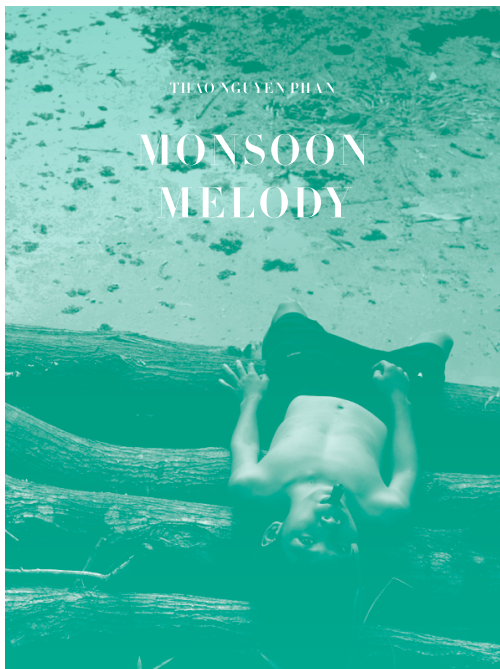
Phan wisselt historische fotomateriaal af met beelden die ze zelf heeft gefilmd en voegt daar nog een verhalende laag aan toe: over de rauwe beelden van uitgemergelde lichamen heen tekent ze wispelturige, weldoorvoede kinderen. Met de dedicatie die de film meekreeg – “geïnspireerd door herinneringen aan Maart en Augustus, kinderen die tijdens de hongersnood aan hun lot werden overgelaten” – gaat de film van het algemene naar het bijzondere en glipt hij naadloos tussen verschillende tijdperken door: een specifiek historisch moment, een abstracte droomtijd en het heden. Het onderwerp is somber en potentieel controversieel, maar Phan zegt: “Het is mij er nooit om te doen om overduidelijk kritische of al te gewaagde statements te creëren. Mijn visuele erfgoed komt uit de Sovjet-animatie, zoals *Tales of Tales* [Sprookje der sprookjes] (1979) van Joeri Norstein, of uit reflecties over milieurampen gefilterd door de kinderlijke blik van de Japanse Studio Ghibli.” Dat licht ze nader toe: “In *Mute Grain* vind je geen massa’s historische documenten of cijfers. Ik streef er juist naar om te poëtiseren, te fictionaliseren, om hetgeen ik wil uitdrukken een absurde inslag te geven. Met het magische, het irrationele en het imaginaire kan ik de werkelijkheid indringender weergeven dan wanneer ik me zou houden aan de beperkingen van feiten en documenten.”

Het verhaal van Maart en Augustus weerspiegelt de armste maanden van de maankalender, een tijd van schaarste waarin de boeren geld moesten lenen of ander werk moesten zoeken om in hun levensonderhoud te voorzien. Maart en Augustus zijn de hoofdrolspelers in het geschilderde verhaal dat de filmische vertelling echoot. Met behulp van de oosterse techniek van het zijdeschilderen verbeeldt Phan de op tragisch wijze gescheiden kinderen die gevangenzitten in parallelle werelden. De schilderijen zijn opgehangen in coupletten, zoals de broer en de zus van de titel, “elke helft vormt de pendant van de andere: ze zijn het oneens met elkaar terwijl ze elkaar wel ondersteunen”, in een allegorische traditie die zowel Europees als Aziatisch is.

PUBLICATIE

MONSOON MELODY

Bij de tentoonstelling is een publicatie verschenen die eveneens de titel Monsoon Melody draagt. De monografie bevat reproducties van Phan's recente werk en teksten van Zoë Gray (WIELS), Sam I-Shan, Lila Matsumoto, Han Nefkens, Pamela Nguyen Corey, Thao Nguyen Phan, Hilde Teerlinck et Thomas D. Trummer.

Taal: EN

Prijs: €18

ISBN: 978-88-6749-397-5

Vormgegeven door:

Ok Kyung Yoon

Uitgegeven door:

Han Nefkens Foundation

Samen met:

Fundació Joan Miró,
WIELS & Chisenhale

Met de steun van:

Galerie Zink Waldkirchen

Gepubliceerd en verdeeld door:

Mousse Publishing

BIOGRAFIE

Geboren in 1987 in Vietnam. Woont en werkt in Ho Chi Minhstad, Vietnam. Na haar opleiding in de schilderkunst, legt Thao Nguyen Phan zich als multimediamkunstenaar toe op film, schilderkunst, installatie en performance. Ze observeert meerduidige kwesties in sociale conventies en in de geschiedenis en put daarvoor uit literatuur, filosofie en het leven van alledag. Ze begon met film te werken toen ze in Chicago haar Master of Fine Arts (MFA) aanvatte. Ze stelt wereldwijd tentoon, met solo- en groepstentoonstellingen in onder meer het Rockbund Art Museum (Shanghai, 2019); de Biënnale van Lyon (Lyon, 2019); de Sharjah Biennial (Sharjah Art Foundation, 2019); de Gemäldegalerie (Berlijn, 2018); de Dhaka Art Summit (2018); Para Site (Hong Kong, 2018); Factory Contemporary Arts Centre (Ho Chi Minhstad, 2017); Nha San Collective (Hanoi, 2017) en Bétonsalon (Parijs, 2016). In 2019 stond ze op de shortlist voor de Hugo Boss Asia Art Award. Naast haar werk als multimediamkunstenaar is ze medeoprichter van het collectief Art Labor, dat interdisciplinaire praktijken verkent en kunstprojecten opzet die de lokale gemeenschap ten goede komen.

ONDERSTEUNING & SAMENWERKING

Deze tentoonstelling vloeit voort uit de *Han Nefkens Foundation – LOOP Video Art Award* gewonnen door Phan in 2018. Tegelijk luidt ze een reeks samenwerkingen in tussen de Han Nefkens Foundation en WIELS, die hun middelen en expertise bundelen om ambitieus audiovisueel werk uit de hele wereld te ondersteunen en te presenteren. Deze tentoonstelling is ook een samenwerking met Fundació Joan Miró (Barcelona) en Chisenhale Gallery (Londen) en is gesteund door Galerie Zink Waldkirchen.

design: olinwater.be

f wielsbrussels
@ wiels_brussels

Han Nefkens Foundation

CHISENHALE GALLERY

Fundació Joan Miró
Barcelona

GALERIE ZINK

WIELS.ORG

Becoming Alluvium [Rivierslib worden] NEDERLANDSTALIGE VERTALING

Op de achtergrond: volksmuziek afkomstig
van de benedenloop van de Mekong

Waardoor is de lamp uitgegaan?

Ik heb er mijn jas omheen gedaan tegen de wind,
daardoor is de lamp uitgegaan.

Waardoor is de bloem verwelkt?

Ik heb haar te gretig tegen me aangedrukt,
daardoor is de bloem verwelkt.

Waardoor is de rivier opgedroogd?

Ik heb er een dam in gebouwd voor mezelf,
daardoor is de rivier opgedroogd.

Waardoor is de harpsnaar geknapt?

Ik heb haar een onbereikbare noot ontlokt,
daardoor is de harpsnaar geknapt.

(Fragment uit *De hovenier*, Rabindranath Tagore)

TITEL: Rivierslib worden

Film van Thao Nguyen Phan

Inspiratiebron: schoonheid en leed van de Mekong

(Gebaseerd op het instorten van de Laotiaanse Saddle Dam D
in 2018 en op een traditioneel volksverhaal uit Laos)

Er was eens een vredig land aan de benedenloop
van de rivier de Mekong.

Toen men voor de heilloze weg van irrigatie en elektriciteit koos
bezweek een massieve stuwdam
en stierven vele bewoners in de dorpen aan
de benedenloop.

Dat treurige lot trof ook deze broertjes.

De rivier gedenkt de betreurde zielen van haar kinderen
met een lange stroom reïncarnaties.

De oudste broer kwam terug als de irrawaddydolfijn,
de jongste broer als de waterhyacint.

Toen de rust weerkeerde in de lucht en op aarde
voerden de irrawaddydolfijn en de waterhyacint
een gesprek.

De waterhyacint zei: Ik was een mens in mijn vorige leven.

In dit leven zou ik niemand ooit kwaad doen.

De irrawaddy zei: Ik was ook een mens in mijn vorige leven.

In dit leven zal ik proberen om wezens met
gevoel te sparen.

De irrawaddy en de waterhyacint vertelden verhalen
over hun vorige levens.

In al hun reïncarnaties

waren ze dicht bij de rivier gebleven,

hun liefhebbende moeder

en hun grootste vijand.

EERSTE REÏNCARNATIE

(Fragment uit *L'Amant* [De minnaar], Marguerite Duras,
voice-over van Truong Que Chi)

Nooit, mijn hele leven niet, zal ik ergens rivieren zien
die zo mooi zijn als deze, zo groot, zo wild,
de Mekong en haar armen die naar de oceanen stromen,
die watergebieden die in de holten van
de oceanen verdwijnen.

Die rivieren in de onafzienbare platheid,
ze stromen snel, ze schenken hun water uit alsof
de aarde scheef hing.

Een veerpont steekt de Mekong over.

Het beeld duurt zo lang de overtocht over de rivier duurt.

Ik was vijftien jaar en half.

Er zijn geen seizoenen in dat land,

we leven in één enkel seizoen dat warm is, eentonig,

we leven in de uitgestrekte, warme zone van de aarde,

geen voorjaar, geen vernieuwing.

In het wazige zonlicht van de rivier, het zonlicht

van de hitte,

zijn de oevers vervaagd, het lijkt of de rivier en

de horizon in elkaar overgaan.

De rivier stroomt onmerkbaar, ze maakt geen enkel geluid,

het bloed in het lichaam.

Geen wind buiten het water.

De motor van de veerpont, het geluid van een gammele

motor met warmgelopen drijfstanen.

Af en toe, in ijle vlagen, geluiden van stemmen.

TWEEDE REÏNCARNATIE

(Fragment uit *Le città invisibili* [De onzichtbare steden], Italo Calvino)

Meer dan aan de dingen die elke dag gefabriceerd,
verkocht, gekocht worden,
aan de dingen die elke dag weggegooid worden
om plaats te maken voor nieuwe.
Zó dat je je afvraagt of de ware hartstocht van
de stad echt
bestaat uit het genieten van nieuwe en andere dingen,
of eigenlijk meer uit het van zich afstoten, verwijderen,
het zich zuiveren van een steeds terugkerende onreinheid.

Dit is het resultaat:
hoe meer spullen de stad uitbraakt,
des te meer hoopt ze ervan op;
de schubben van haar verleden smelten aaneen tot een
kuras dat niet afgedaan kan worden;
door zich elke dag te vernieuwen
behoudt de stad zichzelf geheel in haar enige definitieve vorm:
die van het afval van gisteren dat zich ophoopt
op het afval van eergisteren
en van al haar dagen en jaren en lustra.

Misschien is de hele wereld, buiten de grenzen van deze stad,
wel overdekt met afvalkraters,
ieder met in het centrum een metropool in
ononderbroken eruptie.
Een natuurramp zal de smerige bergketen met
de grond gelijk maken,
en elk spoor van de steeds in het nieuw geklede
stad uitwissen.

VOLGENDE REÏNCARNATIE

LAATSTE REÏNCARNATIE

(naar een verhaal van de Khmer)

Toen het land nog in vele gebieden was verdeeld leefde er eens in een van de rijkjes langs de Mekong een schone prinses.

Op een moessondag met aanhoudende regen voelde de prinses zich onbeschrijflijk droevig tot het ophield met regenen en de zon weer scheen.

De prinses stond nog bij te komen in haar tuin, mijmerend bij de laatste druppels water die van de bomen rolden en als veelkleurige dauwparels op de bloeiende orchideeën vielen.

Ineens straalde ze van vreugde.

Erlijke vader,

knielde voor hem neer en vroeg:

Heer vader, ik smeed u

om een kostbaar juweel van moessondauw, dat ik op mijn bruiloft kan dragen!

Verbouwereerd antwoordde hij:

Liefste dochter, dat kan toch niet?

Kunt u me juwelen schenken die niemand ooit heeft bezeten of aanschouwd?

Het verzoek van zijn geliefde dochter raakte de keizer diep.

Hij gaf de beste goudsmeden in het land een maand om het dauwjuweel te maken, anders zouden ze onthoofd worden.

Het bericht bracht het hele rijk in beroering.

Al gauw kwamen de goudsmeden de fraaiste juwelen brengen gemaakt van de kostbaarste materialen, maar de prinses was niet tevreden.

Toen was ook de laatste dag om, maar nog was het dauwjuweel er niet.

Jammerend togen de goudsmeden op weg naar hun executie.

In het gewoel liep toen een monnik het paleis binnen om een kroon aan te bieden, gemaakt uit moessondauw: Majesteit, ik kan het schitterendste juweel op aarde uit moessondauw maken.

Ik vraag de prinses om druppels dauw voor me te verzamelen, dan kan ik er meteen aan beginnen.

Eerst was de prinses dolgelukkig.

Ze ging meteen dauw van het tempeldak halen.

Maar helaas, alle druppels vloeiden samen tot kleurloos water.

Pas toen begreep de prinses hoe ijdel ze was geweest.

Beschaamd om haar hebzucht

veranderde de prinses in dauw

en verdampste, de ontzaglijke Mekong in.

Tropical Siesta [Tropische siësta] NEDERLANDSTALIGE VERTALING

Vietnam.
Het heden.

Na jaren onafhankelijkheid en een beleid van afzondering is de regering erin geslaagd om van landbouw de motor van de nationale economie te maken.

Iedereen is landbouwer.

De tijd is bevroren in eindeloze, vredige rijstvelden.

Kinderen leven in communes en werken in zelfvoorzienende landbouwgemeenschappen.

In de commune is er een school, "Alexandre de Rhodes" genaamd.

Zonder een spoor van volwassenen ontwerpen de kinderen hun eigen studietraject.

De kinderen putten verhalen uit de "Geschiedenis van het koninkrijk Tonkin", geschreven in 1651, om een rollenspel te ensceneren.

Rhodes' boeken zijn de enige teksten die de kinderen instuderen, alle andere histories zijn opgeborgen in een bibliotheek, verborgen in een zeshoekig doolhof, waarvan de sleutel en precieze locatie zijn verloren gegaan.

De kinderen zetten de inhoud van de verhalen vrijelijk naar hun hand. Voor hen is dit rollenspel iets dat hun dagelijkse landbouwersleven opfleurt.

Schijnspel 1: over misdaad en straf

De soldaat voert de gevangene naar de cel.

Er zijn geen metalen boeien, slechts een houten juk.

Het juk bestaat uit twee lange houten planken, strak bijeengeknoopt als bij een ladder, en rust op de schouders van de gevangene.

Rond de nek van de gevangene worden twee andere houten planken bevestigd, die niet losser gemaakt kunnen worden.

Dit juk is uiterst hinderlijk, de gevangene moet het dag en nacht dragen, zelfs in de cel.

Gevangenen die de middelen niet hebben om in de gevangenis te blijven leven, krijgen toestemming om met dit schandapparaat om de nek het marktplein te betreden en er aalmoezen te vragen om in de gevangenis te kunnen overleven.

Schijnspeel 2: het verhaal van de watergodin

Een Chinese prinses werd door haar vader als straf voor haar beruchte levensstijl in zee verdronken.

Haar lichaam bleef drijven tot aan een haven in Tonkin.

Een plaatselijke bewoner verdronk

per ongeluk ook, zijn lichaam werd drijvend aan haar zijde gevonden.

De dorpeelingen begroeven hen zorgvuldig.

Ze vereren de haven ook als een beschermgodin.

Vandaag de dag noemt de lokale bevolking deze zeehaven de "Koninginnenpoort".

Dit bijgeloof verspreidde zich al snel over heel

An Nam, alle havens doorheen de natie hebben

tempels ter ere van deze decadente vrouw.

Alle handelaars en zeelui brengen offers aan deze zeegodin en andere godheden van de oceaan.

We hopen, God zal het bewijzen, dat de heidense

tempels die deze ontaarde en losbandige prinses

vereren, ooit gewijd zullen worden aan de heilige maagd

van ons hemelse rijk, de ware ster van

de oceaan die onze stervelingen zal gidsen,

zegenen en redding bieden.

Dutjes doen is een eigenaardige gewoonte

van de tropenbewoners.

Na een voormiddag van arbeid in de rijstvelden gaan

de kinderen op de wallen liggen, in de schaduw

van een oude boom; of ze rusten na het studeren

uit op hun schoolbank, doen een dutje.

De kinderen groeien hier al dagdromend op.

Het middaguur, wanneer de zon haar opgetrokken

schaduwten werpt, is het uitgelezen uur voor

mythologie en poëzie.

Mute Grain [Zwijgend graan] NEDERLANDSTALIGE VERTALING

Aanvankelijk begon men te bedelen om te overleven.
Maar wie kon er dan nog aalmoezen geven?
Ze begonnen te vasten.
Vervolgens vervielen ze in een hoop ziektes.
De koeien werden verkocht, de ploegen en jukken werden
verkocht, het rijstzaad werd opgegeten. Huis en haard
werden verkocht, hebben en houden werden verkocht.
Vervolgens begonnen ze hun dochters te verkopen.
Daarna begonnen ze hun zonen te verkopen.
Daarna begonnen ze hun vrouwen te verkopen.
Dochter, zoon of vrouw, wie zou de volgende kopen?
Afnemers – waren er niet, slechts verkopers.
Bij gebrek aan voedsel begon men de bladeren
van de bomen te eten.
Ze begonnen gras te eten, ze begonnen onkruid te eten.
Velen sloegen op de vlucht, maar zij die vluchtten,
bereikten slechts vreemde contreien
om er van de honger om te komen.
Zij die bleven aten oneetbaar voedsel, of overleefden
zonder voedsel tot de ziekte hen te pakken kreeg
en ze stierven.

Begintitels

Zwijgend graan (in het Vietnamees en het Engels)
Een film van Thao Nguyen Phan.
Geïnspireerd door de herinnering aan Maart en Augustus,
kinderen die tijdens de hongersnood aan hun lot werden
overgelaten. Gedurende de hongersnood bleven Maart
en Augustus samen met andere kinderen in het dorp
achter, terwijl hun ouders naar de steden afdreven om
er werk en voedsel te zoeken.

Op een dag vond ik suikerriet.
Dolgelukkig bij de gedachte dat de zoetheid van
het suikerriet onze knagende honger zou kunnen stillen,
begon ik het riet te kappen en de bast eraf te schrapen.
Jammer genoeg ketste het mes af, trof het Augustus aan
het hoofd en veroorzaakte dit haar onmiddellijke overlijden.
Augustus werd een hongerig spook.
Ik bleef de dolende geest van mijn zuster tegenkomen,
ze kon waarschijnlijk niet reïncarneren en dwaalde rond.
Ze is tenminste niet van de honger gestorven.

Maart overleefde de hongersnood.
Jaren later kwam een groep schrijvers naar zijn dorp
en ondervroeg een groot aantal ouderen over
de hongersnood.
Maart was één van hen.
Eerst overleed de vader, zijn echtgenote en drie jonge kin-
deren achterlatend. Toen de moeder kort daarop overleed
op haar doodsbed, vielen haar lange lokken uit, haar
lichaam vol met luizen, de kinderen kropen rond haar
lichaam in een poging om nog aan haar borsten te zuigen.

Het graan van de rijst die we verbouwden was bijna rijp voor de oogst. Als de Japanners ons niet hadden gedwongen om het te rooien, zouden we toch nog die gewassen hebben overgehouden om de honger te voeden, de hongersnood zou niet zo erg zijn geweest. Maar ze dwongen ons de rijst te ontwortelen om jute en wonderboom te kweken. Het hele dorp zat zonder gewassen. We verhongerden.

In 1946 oogstte men de rijst van het winter-zomer seizoen. Niemand kon de honger langer verdragen, de landbouwers oogstten vroeger en aten de jonge rijst op. Ze aten te veel rijst, dronken meer water dan hun lichaam kon verdragen. Ze stierven van dyspepsie door overvoeding.

Toen de Fransen en de Japanners tegen elkaar vochten, kochten en verzamelden ze al onze rijst, om alles weg te werpen in de rivier, de Cau Do rivier in mijn dorp. Ik at de rijst die ik zelf uit de rivier viste. Met die bedorven rijst bakte ik rijstkoeken.

Tijdens de nacht van 23 december van de maankalender, 1944, overleed mijn moeder. Mijn vrouw Nguyen Thi Nhung en ik hebben een zoon van drie jaar oud. Op oudejaar stierf hij. Enkele dagen later volgde mijn vrouw. Na het nieuwe maanjaar, op 12 januari, stierf mijn broer. Geen medicatie te vinden. Wanneer ik hem aanraakte, was hij vuurheet, zijn lichaam voelde zo zacht als een meloen aan. Zelfs geen geld om een doodskest te kopen.

(Oude vrouw leest een volksgedicht voor)

Het Jaar van de Haan van 1945 was een woelige periode. De Japanners kwamen aan in Hai Phong, een havenstad in Frans Indochina. De Wereldoorlog was op zijn hoogtepunt. Het keizerlijke leger zwermde uit over het Verre Oosten. Op 27 maart wierpen de Japanners de Fransen omver. Ons land, slachtoffer van machtige naties, leed. De geallieerden bevalen de Japanners om de wapens neer te leggen. De Chinezen kwamen en namen de Japanse wapens in beslag. Ho Chi Minh leidde de Revolutie onder de rode vlag met de gele ster van de jonge natie. De Vietminh oefenden hard, vastberaden om de natie te bevrijden. De jongeren waren verenigd, de studie van het Romeinse alfabet werd veralgemeend.

Laten we de heropstanding van onze verwonde natie
vieren, eindelijk op het pad naar geluk.

Men leefde in vrede en harmonie in de Democratische
Republiek Vietnam.

Herdenking van de tragische hongersnood.

De indringers namen alle rijst, kaptten alle gewassen
in de hoge rijstvelden om jute te verbouwen.

Alle granen, erwten werden vernietigd, niets
meer om op te rekenen.

Meubilair verkocht, huizen verkocht, land en rijstvelden
verkocht in de dagelijkse zoektocht naar voedsel.

60 dong voor een middelgrote zak rijst, 30 dong
voor een dozijn katoen.

Elke kom rijst kostte 1 dong, maar er bleef geen cent over.

Lichamen deden spookachtig aan, kledij aan flarden,
alle eetbare bladeren opgepeuzeld.

Wortels van bananenbomen met zout, wat dan ook om
de uitgehongerde ziel te stillen.

Meststoffen vervangen rijst, veevoer werd haverhoutpap.

Mensen kwijnden weg, de hele maatschappij
ging ten onder.

Menselijk vlees werd gekookt, onder het mom

van hondenvlees, men at het nietsvermoedend op.

Kinderen werden op de markt achtergelaten, men kon
elkaar niet meer onderhouden.

Dit was het hoogtepunt van menselijk lijden.

Mijn grootvader werd Maart genoemd.

Na de dood van mijn ouders leefde ik bijna tien jaar lang
alleen met mijn grootvader in een huis op het platteland.

Grootvader Maart was blind.

Jarenlang zat hij in dezelfde kamer, op dezelfde plek,
gericht naar het oosten.

Af en toe draaide hij zijn hoofd naar het zuiden, maar hij
wendde zich nooit naar het noorden.

Op een dag werd ik me bewust van mijn grootvaders
gewoonte om zich slechts naar één kant te draaien.

Ik maakte me ernstige zorgen.

Ik zat soms tegenover mijn grootvader, staarde lange tijd
naar zijn gelaat, me afvragend of hij zich ook maar één keer
naar het noorden zou draaien.

Maar mijn grootvader wendde zijn hoofd als een
elektrische pop om de vijf minuten naar rechts,
de blik steevast op het zuiden gericht.

Het maakte me droevig.

Het voelde benauwend aan.

Maar het zuiden was een zonnige plek;

ik vroeg me af of het zuiden misschien zelfs voor
een blinde een tikkeltje lichter aanvoelde ?

In een oogopslag bevond ik me opnieuw in mijn dorp.

De bergtop, de rivieren, de dorpsbamboe waren
onveranderd.

Ik bereikte een kleine rivierboog waarin ik als kind
regelmatig ging zwemmen.

Desondanks be kroop een vreemd gevoel

me toen ik beter keek.

Hoe verschillend het was, op amper een paar weken tijd!

Ik zag geen vertrouwde gezichten in het dorp.

Ik vroeg de dorpingen naar mijn naam. Een oude

man zei: "Toen ik klein was, hoorde ik van mijn voorvaderen dat er in mijn familie een man was die Maart heette.

Op een dag liep hij verloren in een grot. Sinds die bewuste dag is er driehonderd jaar verstreken."

In deze grot ontmoette ik de geest van Augustus,

die een kom rijst met me deelde, die me redde.

Verschrikkelijk aangedaan keerde ik terug naar de berg,

in de hoop de magische grot terug te vinden.

Maar de wildernis had alles opgeëist, het pad overwoekerd.

Ik kon de ingang niet terugvinden.

Aan de voet van de dijk danste een bundel mooie, kleurrijke lantaarns op en neer, van het soort dat je op een festival in een afgelegen plattelandsdorp kan zien.

Ik wist dat het om een groep kinderen ging, op insectenjacht tussen de struiken.

Er waren een stuk of twintig lantaarns die de kinderen zelf zorgvuldig en liefdevol hadden gemaakt. De dansende lantaarns, de kinderbijeenkomst op deze eenzame helling, wat kon dit anders dan een tafereel uit een sprookje zijn?

Het is een krekell! Het is een krekell!